

**Maurici Serrahima, *Del passat quan era present. 1940-1947*,
Barcelona: Edicions 62, 2003**

29 de novembre de 1946

Havent sopat, hem anat amb la Carmen a can Sagarra, amb el simple propòsit de fer una estona de tertúlia. Hem parlat de l'èxit d'*El prestigi dels morts*, que és ja a les vuitanta-i-tantes representacions. Després, en Josep ens diu que té acabada la nova comèdia a la qual, després d'algunes vacil·lacions, ha posat per títol *La fortuna de Sílvia*, i me la llegeix. El primer acte és una meravella; l'escena de la mare i els dos fills, alegre i desguitarrada, m'ha produït una emoció profunda. La renovació del seu teatre sembla decisiva. En els altres dos actes potser hi trobo alguna cosa de proporcions a revisar. Ben poca cosa, al costat del valor i de la gran originalitat de l'obra. Ell mateix em diu que ho vol repassar, potser perquè s'adona que aquesta vegada juga més fort. És una comèdia plena de sensibilitat, de finor, de visió humana de les coses. Això de fer comèdia actual —passa entre el 1935 i el 1945— l'aparta dels temes rurals i del llenguatge pintoresc —que encara, poc o molt, sobreviuen a *El prestigi dels morts*—, i suposa un esforç de contenció que pot descobrir en ell unes noves i qui sap si definitives possibilitats.

Aquestes dues obres, i sobretot la nova, són per al teatre català un enriquiment enorme, i poden animar altres escriptors. [...]

8 d'abril de 1947

Dissabte passat —dissabte de glòria— vam anar amb la Carmen al Romea, a l'estrena de *La fortuna de Sílvia* d'en Sagarra. Marca un canvi rotund en la trajectòria d'autor teatral d'en Josep i fa possibles unes grans esperances. El pas immens que ha fet —sense deixar d'ésser ell mateix— des de *L'Hostal de la Glòria* fins en aquesta obra d'ara ho demostra. L'obra anterior, *El prestigi dels morts*, va ésser una obra de transició.

El públic va reaccionar de diverses maneres. Va aplaudir. Però hi vaig sentir una considerable inseguretats. No em podia sorprendre; és evident que en Josep no s'adreçava, amb aquesta obra, al seu públic habitual. S'ha encarat a un públic nou, no pas inexistent, però que ara per ara no ha pres forma, perquè mai no havia tingut gaire

l'ocasió de prendre-la i perquè, aquests darrers anys, l'ha perduda. Però en potència, existeix, i la insistència li pot donar la seguretat i la cohesió que ara no té. [...] Tenim prou elements que podrien anar formant un públic si fa no fa d'aquesta mena, i obres com *La fortuna de Sílvia* hi podrien contribuir. Però, per ara, no és format. Per tant, no ens poden venir de nou la sorpresa i la inseguretat dels espectadors del Romea. Paral·lelament hem d'agrair a en Josep aquest pas enorme per acostar-nos a disposar d'un teatre, i d'un públic, civilitzats.

Avui m'ha telefonat la Mercè; es plany del poc èxit, relatiu, de l'obra. Li he parlat, una mica, en el to del que ara he anotat. Miraré de veure'ls. [...]

14 d'abril de 1947

Dissabte al vespre, en Josep i la Mercè ens van convidar a anar, amb ells, a veure per segona vegada *La fortuna de Sílvia*. El públic reacciona més bé, i hi va més gent. En Josep està content del que ha fet, però, precisament perquè ho considera —amb tota la raó— superior al que feia abans, no es fa prou càrrec que és normal que el públic no respongui amb les ovacions sorolloses d'altres temps. Els dic que de cap manera no han de creure que aquesta comèdia representi una ruptura amb tota l'obra anterior: significa una evolució i un guany, però, en algun sentit, la continuïtat no és interrompuda. [...] Ara, després d'aquesta obra, em comença a ésser possible d'adonar-me de com s'hi manté una característica, que és en la mena de conflictes morals que planteja. El teatre d'en Sagarra pren tot ell una base sòlida de realitat perquè dóna una visió de la sensibilitat humana i, per tant, del sofriment dels homes en tant que éssers sensibles.